

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

HOTĂRÂRE nr. 3-43/2022

mun. Chișinău

15.04.2022

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte: Vladislav Guțan
Membrii: Marcel Cimbir
Victor Comerzan
Oleg Televca
Pavel Țurcan
Elena Cazacov
Alexandru Lozan

examinând în ședință publică contestația avocatului XXXXXX în interesele lui XXXXXX, împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare a Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, adoptată în privința procurorilor în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, din lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară,-

A CONSTATAT:

La xx.xx.2022 Inspecția procurorilor a fost sesizată de către avocatul XXXXXX în interesele lui XXXXXX, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorii în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, în cadrul instrumentării cauzei penale nr. XXXXXX și gestionării și emiterii hotărârii în procesul penal nr. XXXXXX.

Potrivit actului de sesizare, procurorii în procuratura raionului XXXXXX XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX și-au îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu în cadrul instrumentării cauzei penale nr. XXXXXX și procesului penal nr. XXXXXX, admițând tergiversarea urmăririi penale, au adoptat soluții ilegale, prin ce au admis încălcarea dreptului la un proces echitabil.

În cadrul verificării sesizării s-a stabilit că, urmărirea penală în cauza nr. XXXXXX a fost pornită la xx.xx.2018 de către organul de urmărire penală al IP XXXXXX, în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal.

Temei pentru pornirea urmăririi penale a servit plângerea cet. XXXXXX, din conținutul căreia rezultă că, [...].

Procurorul XXXXXX a explicat că, la xx.xx.2019, examinând probatoriul administrat în cauza penală nr. XXXXXX, a emis ordonanță de scoatere de sub urmărire penală a persoanelor, încetarea urmăririi penale și clasarea procesului penal.

În argumentarea hotărârii emise procurorul a invocat că, apreciind probele acumulate sub aspectul prevederilor art. 101 din Codul de procedură penală, a

constatat că în acțiunile numiților XXXXXX și XXXXXX lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ din Codul penal, deoarece pentru survenirea răspunderii penale pentru săvârșirea infracțiunii în speță, obligatoriu este necesar să existe intenția directă de a produce anumite consecințe, care ar avea legătură cauzală cu faptele incriminate. A indicat că nu a tergiversat urmărirea penală, și-a exercitat corect atribuțiile de serviciu.

Ordonanța procurorului XXXXXX din xx.xx.2019 a fost menținută în vigoare de către procurorul ierarhic superior, însă a fost anulată de către judecătorul de instrucție.

La xx.xx.2020, cauza penală menționată, prin ordonanța procurorului-șef al procuraturii r-lui XXXXXX XXXXXX, a fost retrasă din gestiunea ei și transmisă în continuare pentru conducerea urmăririi penale procurorului XXXXXX.

Procurorul XXXXXX a explicat că, la xx.xx.2021, a emis ordonanță privind scoaterea de sub urmărire penală a lui XXXXXX, deoarece fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune, dar constituie o contravenție. Or, fiind audiat, expertul XXXXXX a declarat că [...].

La xx.xx.2021, în privința lui XXXXXX a fost pornită o procedură contravențională în baza art. 78¹ din Codul contravențional, care la aceeași dată a fost încetată din motivul intervenirii termenului de prescripție.

Ordonanța privind pornirea procesului contravențional a fost contestată în ordinea art. 448 din Codul contravențional de către avocatul XXXXXX, care a acționat în interesele lui XXXXXX și prin hotărârea Judecătorei XXXXXX din xx.xx.2021, contestația a fost respinsă ca neîntemeiată.

Procurorul XXXXXX a mai indicat că, la xx.xx.2021, XXXXXX a fost pusă sub învinuire în cauza penală menționată, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) din Codul penal, iar cauza penală a fost trimisă cu rechizitoriu pentru examinare în fond în instanța de judecată.

Nefiind de acord cu ordonanța de scoatere de sub urmărire penală din xx.xx.2021 a lui XXXXXX, avocatul XXXXXX a contestat-o procurorului ierarhic superior, care prin ordonanța din xx.xx.2021 a respins plângerea respectivă.

Avocatul XXXXXX a contestat în temeiul art. 313 din Codul de procedură penală ordonanța privind scoaterea de sub urmărire penală a lui XXXXXX din xx.xx.2021 și prin încheierea judecătorului de instrucție din xx.xx.2021, plângerea a fost admisă.

Fiind contestată cu recurs de către procuror încheierea judecătorului de instrucție din xx.xx.2021, prin decizia Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2021, recursul procurorului a fost respins.

În circumstanțele menționate, materialele au fost trimise organului de urmărire penală al IP XXXXXX, pentru examinare în ordinea art. 274 din Codul de procedură penală acțiunile lui XXXXXX, fiind pornit procesul penal nr. XXXXXX.

Cu referire la alegațiile avocatului XXXXXX precum că urmărirea penală a fost tergiversată, XXXXXX a indicat că, avocatul a depus judecătorului de instrucție o cerere privind accelerarea urmăririi penale, care prin încheierea din xx.xx.2020 a fost respinsă, nefiind stabilit faptul tergiversării.

Procurorul XXXXXX a explicat că, la xx.xx.2021 în Registrul de evidență al sesizărilor cu privire la infracțiuni al IP XXXXXX, a fost înregistrat procesul penal nr. XXXXXX. Circumstanțele cazului dat au fost examinate de către ofițerul de

urmărire penală XXXXXX, care la xx.xx.2021 a prezentat materialele procesului penal în procuratura XXXXXX, cu propunerea de a nu porni urmărirea penală, din motiv că în privința lui XXXXXX există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație, constatându-se imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri.

În rezultatul examinării materialelor prezentate și a raportului cu propunerea de neîncepere a urmăririi penale, procurorul XXXXXX a constatat că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar procesul penal urmează a fi clasat pentru că există circumstanțe care exclud pornirea urmăririi penale, deoarece potrivit actelor anexate la procesul penal, în privința lui XXXXXX la xx.xx.2021 a fost emisă ordonanță de pornire a procesului contravențional, în baza art. 78¹ din Codul contravențional. Tot la xx.xx.2021 a fost emisă ordonanță de încetare a procedurii contravenționale în privința lui XXXXXX, în ordinea art. 26 lit. d) și art. 30 alin (2) din Codul contravențional, în care este specificat faptul că, prescripția constituie o cauză care înlătură răspunderea contravențională.

La xx.xx.2021, de către Judecătoria XXXXXX, a fost emisă hotărâre pe această cauză contravențională, în baza contestației depuse de avocatul XXXXXX în interesele lui XXXXXX, asupra ordonanței procurorului din xx.xx.2021 cu privire la pornirea procesului contravențional, care a fost respinsă ca neîntemeiată, hotărârea respectivă este în vigoare, nefiind contestată de nici unul din participanții la proces.

Pe cazul dat, la xx.xx.2021, procurorul XXXXXX, în baza materialelor acumulate de către organul de urmărire penală, a emis ordonanță privind refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, deoarece în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație.

Prin ordonanța din xx.xx.2021, emisă de procurorul adjunct al procurorului-șef al procuraturii r-lui XXXXXX XXXXXX, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea lui XXXXXX, depusă în ordinea art. 299¹ din Codul de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei XXXXXX din xx.xx.2021, s-a dispus admiterea plângerii depusă de avocatul XXXXXX, împotriva ordonanței procurorului XXXXXX din xx.xx.2021 și a ordonanței procurorului ierarhic superior XXXXXX din xx.xx.2021, fiind declarate nule ambele ordonanțe, cu obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate.

După pronunțarea încheierii din xx.xx.2021, materialele procesului penal nr. XXXXXX au fost expediate organului de urmărire penală al IP XXXXXX, pentru lichidarea încălcărilor depistate.

Procurorul XXXXXX a indicat că nu a tergiversat examinarea acestui proces penal.

Urmare a verificării sesizării și a materialului probator, s-a conchis că alegațiile petentului nu s-au confirmat. Or, procurorii XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX au acționat conform atribuțiilor funcționale și Legii cu privire la Procuratură.

Astfel, în opinia inspecției, rezultatele verificării denotă faptul că acțiunile procurorilor menționați supra, nu constituie abatere disciplinară.

Drept consecință, prin Decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 a fost respinsă sesizarea depusă, ca fiind vădit neîntemeiată și a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorilor XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, din lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de Inspecția procurorilor, avocatul XXXXXX în interesele lui XXXXXX a depus contestație împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 și a solicitat Colegiului de disciplină și etică admiterea acesteia, anularea deciziei Inspecției procurorilor, cu examinarea cazului în fond și emiterea unei noi hotărâri de constatare a abaterii disciplinare și sancționarea procurorilor menționați supra.

În susținerea contestației depuse, avocatul XXXXXX a invocat că Inspecția procurorilor nu a dat o apreciere obiectivă motivelor invocate în sesizare.

Potrivit prevederilor art. 49 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016, în cazul în care rezultatele verificării sesizării nu identifică nici un temei de tragere la răspundere disciplinară, inspectorul, printr-o decizie motivată, încetează procedura disciplinară.

Decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării în termen de 10 zile de la data recepționării deciziei, la Colegiul de disciplină și etică (în continuare Colegiu).

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că decizia de încetare a procedurii disciplinare a fost contestată în termen.

Studiind contestația depusă, precum și actele cauzei disciplinare, Colegiul consideră că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece sesizarea depusă inițial este vădit neîntemeiată.

Cu referire la caz, Colegiul constată că Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorilor XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX, nu au fost stabilite careva temeuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de către procurorii vizați a abaterilor disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la procuratură.

Colegiul reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este suspusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția - aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Astfel, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între pretinsa încălcare a normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe calea controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată, și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar.

Analiza elementelor constitutive ale unei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Art. 3 alin. (4) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016 prevede expres că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

În caz contrar s-ar ignora principiul independenței procurorului reflectat în art.3 din Legea cu privire la Procuratură, iar Inspecția procurorilor, Colegiul s-ar transforma într-o instanță de control judiciar.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea

actelor întocmite de procuror și pentru care, un observator rezonabil (persoană - formată și de bună-credință), nu poate găsi o justificare.

Colegiul reține că aceste alegații/omisiuni, astfel cum au fost prezentate în cuprinsul acțiunii disciplinare, vizează aprecierea de către procuror a probelor administrate în cadrul procesului penal, în cadrul cauzei penale și emiterea unor hotărâri pe caz, conform propriei convingeri. Însă, materialele procedurii disciplinare nu denotă faptul că procurorii a acționat contrar normelor procesual-penale la emiterea acestor hotărâri pe caz, cu atât mai mult să fi acționat cu vinovăție în acest sens.

Mai mult, potrivit materialelor procedurii disciplinare, pretinsele hotărâri ilegale ale procurorilor XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX au fost și sunt examinate prin prisma prevederilor art. 313 Cod de procedură penală de către instanța de judecată.

Cu referire la pretinsele încălcări ce se referă la tergiversarea urmăririi penale, se indică că, criteriile de apreciere a termenului rezonabil de efectuare a urmăririi penale (art.art. 20 și 259 din Codul de procedură penală) urmează să fie raportate la circumstanțele particulare ale cauzei, și doar în lipsa unor date care să indice asupra existenței unui comportament neadecvat al părților în proces, sau alte cauze obiective, lăsarea în nelucrare a cauzei poate fi imputată procurorului conducător al urmăririi penale sau care efectuează urmărirea penală.

Totodată, se menționează că, potrivit art. 300 alin. 3¹ Cod de Procedură Penală, în competența judecătorului de instrucție se include și examinarea cererilor privind accelerarea urmăririi penale. Partea care se consideră afectată de o tergiversare nejustificată a urmăririi penale, sesizează judecătorul de instrucție la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații. Judecătorul de instrucție, examinând o asemenea plângere, adoptă o încheiere motivată prin care obligă organul de urmărire penală să accelereze efectuarea actelor de urmărire penală necesare, care se impun din conținutul cauzei în termen rezonabil. Această încheiere a instanței este obligatorie pentru executare de către organul de urmărire penală și de către procurorul care conduce urmărirea penală în această cauză.

Inclusiv, se indică că, prin adoptarea Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, s-a creat un mecanism la nivel național care are ca scop asigurarea respectării termenului rezonabil în procesele judiciare.

Colegiul notează faptul că, la caz nu a fost anexată nici o probă care ar confirma faptul că judecătorul de instrucție ar fi examinat o plângere privind tergiversarea nejustificată a urmăririi penale, în cauzele la care se face referire și a admis o asemenea plângere.

Astfel, în lipsa unei asemenea constatări din partea organului investit în acest sens prin lege, Colegiul nu este îndreptățit de a efectua constatări ce țin de durata procedurilor, or, asemenea constatări nu intră în competența acestuia.

În astfel de circumstanțe nu s-a stabilit îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către procurorii XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX și nu au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară a acestora, or, alegațiile petentului precum că procurorii vizați și-ar fi executat necorespunzător obligațiile de serviciu nu au un suport concludent și sunt lipsite de temei juridic.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (4) din Legea Republicii Moldova nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016 și modificat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-13/17 din 24.01.2017, Colegiul de disciplină și etică,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Se respinge contestația depusă de către avocatul XXXXXX împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, adoptată în urma examinării sesizării cu privire la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de procurorii XXXXXX, XXXXXX și XXXXXX.

2. Hotărârea poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul colegiului, în termen de 5 zile lucrătoare.

Președinte: Vladislav Guțan _____ semnat _____

Membrii: Marcel Cimbir _____ semnat _____

Victor Comerzan _____ semnat _____

Oleg Televca _____ semnat _____

Pavel Țurcan _____ semnat _____

Elena Cazacov _____ semnat _____

Alexandru Lozan _____ semnat _____